

Notitie wijzigingen in de Ontwikkelstrategie Zaanse Schans

6 september 2019

Van: Projectgroep Zaanse Schans bestaande uit Stichting de Zaanse Schans (Maarten van der Meer, Pieter Gravesteijn en Marry van der Aar), de gemeente Zaanstad (Marjorie Verhoek en Carla de Koning) en John Breen Stedebouwkundige

De ambitie in de ontwikkelstrategie Zaanse Schans is getemperd en getemporeerd. De gemeente en de stichting zijn tot dit inzicht gekomen naar aanleiding van het advies van de heer Remkes. Zijn advies is leidend geweest in de aanpassing van de ontwikkelstrategie en integraal verwerkt. Inhoudelijk zijn er geen andere wijzigingen doorgevoerd, afgezien van een nadere concretisering van maatregelen die al in de ontwikkelstrategie stonden en een aantal redactionele wijzigingen. De aangepaste Ontwikkelstrategie Zaanse Schans (zie bijlage 1) beschrijft de bijgestelde ambitie, maatregelen en een voorstel voor fasering.

Deze versie betreft een conceptversie waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden door de Gemeente Zaanstad en Stichting de Zaanse Schans. Gezien het participatieproces dat de gemeente en de stichting voorheen met de stakeholders op en rondom de Zaanse Schans hebben doorlopen, willen de gemeente en stichting deze conceptversie eerst delen met de belanghebbenden om ruimte te geven voor vragen en opmerkingen. Om die reden wordt dit concept samen met deze notitie gedeeld. Deze notitie beschrijft de wijzigingen in de ontwikkelstrategie zodat alle partijen deze wijzigingen kunnen volgen.

- Bijlage 1: Ontwikkelstrategie Zaanse Schans (6 september 2019)
- Bijlage 2: Advies van de heer Remkes (6 mei 2019)
- Bijlage 3: Raadinformatiebrief inzake advies van de heer Remkes over bemiddeling Zaanse Schans (21 mei 2019)

Aanleiding

Het College van B&W vroeg op 12 april de heer Remkes een rol te spelen in de impasse die is ontstaan omtrent de Ontwikkelstrategie Zaanse Schans 2030. De heer Remkes is gevraagd te bemiddelen binnen de mogelijkheden die er zijn en aanvullend te adviseren over de te nemen stappen met betrekking tot de ontwikkelstrategie, de governance-structuur en het gesprek over het verdienmodel. De heer Remkes sprak op 23 en 24 april met vertegenwoordigers van veel stakeholders op en rondom de Zaanse Schans¹. Uit deze gesprekken bleek dat actieve bemiddeling een brug te ver is omdat de belangen en opvattingen te zeer uiteenlopen. De gesprekken gaven daarentegen voldoende inzicht voor advies over het vervolg. Lees zijn advies in bijlage 2.

De gemeente heeft in de raadinformatiebrief (21 mei 2019) kenbaar gemaakt wat met het advies van de heer Remkes wordt gedaan, ook betreffende andere onderwerpen zoals het governance-model van de stichting. Lees hiervoor ook de raadinformatiebrief in bijlage 3.

De gemeente en stichting willen met deze aangepaste ontwikkelstrategie tegemoet komen aan de adviezen en bezwaren die de stakeholders kenbaar hebben gemaakt en tegelijkertijd een basis leggen om op korte en lange termijn maatregelen te nemen om de balans op de Zaanse Schans terug te brengen. De gemeente en stichting temperen de ambitie, laten sommige maatregelen voorlopig los en gaan acties prioriteren. De koers is om de bezoekersaantallen te stabiliseren en spreiden. Hiervoor is bestuurlijke actie nodig.

Proces

¹ De Heer Remkes sprak met vertegenwoordigers van het bestuur van Stichting de Zaanse Schans, bewoners, de Ondernemersvereniging Zaanse Schans, de Ondernemersvereniging 1509, het Zaans Museum, de Vereniging de Zaanse Molen, bewoners van Haaldersbroek, de voetbalvereniging ZVV Zaandijk, museum Zaanse Tijd, de Vereniging Zaanse Erfgoed, de historische commissie van Stichting de Zaanse Schans en het St. Michaël College.

De wijzigingen zijn doorgevoerd naar aanleiding van het advies Remkes en de behandeling van dat advies in het college en de gemeenteraad.

De gemeente en de stichting bespreken de wijzigingen met de stakeholders op de Zaanse Schans in een informatiebijeenkomst op 7 oktober 2019. Tijdens deze bijeenkomst lichten de gemeente en de stichting de overwegingen en wijzigingen toe. Ook kunnen de aanwezigen vragen stellen ter verduidelijking en ter aanvulling.

Het college legt na de zomer de Ontwikkelstrategie Zaanse Schans opnieuw aan de raad voor. Ook indien de ontwikkelstrategie niet met een positieve zienswijze van de raad wordt vastgesteld of niet wordt gedragen door het bestuur van Stichting de Zaanse Schans, zal de gemeente onverkort een aantal maatregelen betreffende onveiligheid en overlast moeten nemen.

Na vaststelling van de ontwikkelstrategie starten de gemeente en stichting met uitvoering van de acties geprioriteerd als fase 1. De maatregelen moeten nader worden onderzocht op haalbaarheid conform de daarbij passende procedures, regels en eisen. Dit betekent bijvoorbeeld dat de stichting start met het onderzoeken van de mogelijkheden voor een tijdelijke parkeervoorziening, of realisatie ervan technisch, financieel en juridisch haalbaar is. Het proces voor ontwikkeling van de Zaanse Schans is na vaststelling van de ontwikkelstrategie nog niet afgerond en continueert. Met periodieke evaluaties vanaf het najaar van 2020 willen de gemeente en stichting de ontwikkeling van de Zaanse Schans gefaseerd en stapsgewijs aanpakken.

Toelichting wijzigingen

Naast het doorvoeren van inhoudelijke wijzigingen is beoogd het document ook beter leesbaar te maken. Om die reden is de Ontwikkelstrategie Zaanse Schans op een aantal manieren aangepast: inhoudelijk, structureel en tekstueel. Deze notitie beschrijft de wijzigingen, licht de belangrijkste wijzigingen toe en verwijst naar de delen waarin de wijzigingen zichtbaar zijn.

Inhoudelijke wijzigingen

De visie, werkwijze en voorgestelde maatregelen zijn waar nodig herschreven op basis van het advies van de heer Remkes. Daarnaast zijn een aantal maatregelen die al in de ontwikkelstrategie stonden concreter uitgewerkt. De gemeente en stichting lichten dit ook in het herschreven voorwoord toe met het oog op de ontwikkelingen van het afgelopen half jaar. De voornaamste inhoudelijke wijzigingen zijn:

1. Het aanscherpen van de visie met extra nadruk op het waarborgen van de veiligheid, leefbaarheid en authenticiteit van de Zaanse Schans;
2. Het bijstellen van de ambitie om de toeristische aantrekkingskracht van de Zaanse Schans voor de Zaanstreek te vergroten naar een ambitie om de groei van toerisme te stoppen en het toevoegen van een definitie voor het gebied de Zaanse Schans;
3. Het aanscherpen van de status van de ontwikkelstrategie als toelichting op wat de strategie wel en niet omvat en hoe de ontwikkelstrategie wordt gebruikt in de toekomst;
4. Het aanpassen van de werkwijze naar meer gefaseerd werken met periodieke evaluaties in plaats van het toewerken naar een eindmodel voor 2030.
5. Het toevoegen van acties om een druktebeheersingsplan op te stellen, onderzoek te doen naar de leefbaarheid van het gebied en het voornemen om afspraken te maken over een te volgen marketingstrategie als maatregelen voor korte termijn;
6. Het aanvullen van de maatregelen voor meer nadruk op het behoud van het authentiek karakter en de monumenten op de Zaanse Schans;
7. Het voorlopig uitstellen van de ambitie om de beleving en functionaliteit van elkaar te scheiden en daarmee het beperken van ruimtelijke, infrastructurele aanpassingen zoals het entreegebied, de brug over de Leeghwaterweg en uitbreiding van een aantal paden;
8. Het herzien van de maatregelen om de parkeerdruk te verminderen door onderzoek naar een tijdelijke parkeervoorziening achter het Zaanse Museum en de parkeerdruk in de omgeving te verminderen door vergunningparkeren te onderzoeken.

9. Het benadrukken van de noodzaak om toevoegingen aan de Zaanse Schans voor verbreding van het cultureel erfgoed aanbod ook te beschouwen in relatie tot de aanzuigende werking die het kan hebben op de bezoekersaantallen en de impact daarvan;
10. Het bundelen van maatregelen om duidelijker aan te geven hoe de ontwikkeling van de Zaanse Schans bijdraagt aan een duurzame toekomst;
11. Het veranderen van de ambitie om een verdienmodel te ontwikkelen in een voornemen om duurzaam exploitatiescenario's te ontwikkelen na vaststelling van de ontwikkelstrategie;
12. Het herschrijven van het plan voor organisatie van de uitvoering van de ontwikkelstrategie door het expliciet maken van de verantwoordelijkheden van de stichting en de gemeente, het prioriteren en faseren van uitvoering van de maatregelen. Lees hiervoor deel 3.

De navolgende alinea's lichten toe hoe bovenstaande wijzigingen verwerkt zijn in de ontwikkelstrategie.

1. *Het aanscherpen van de visie met extra nadruk op het waarborgen van de veiligheid, leefbaarheid en authenticiteit van de Zaanse Schans;*

De gemeente en stichting benadrukken in de aangepaste ontwikkelstrategie dat zij zich in gaan zetten voor de veiligheid, leefbaarheid en authenticiteit van de Zaanse Schans. De gemeente en de stichting vinden het voorwaardelijk dat het gebied veilig is, leefbaar blijft en de authenticiteit wordt gewaarborgd. Hiervoor willen de gemeente en stichting het aantal bezoekers stabiliseren, de groei stoppen en de overlast beperken door meer regie te voeren op het bezoek. Dit is nog meer dan voorheen leidend in de ontwikkelstrategie. Uit het advies van de heer Remkes bleek dat alle partijen zich in de strekking van de hoofduitgangspunten konden vinden. De hoofduitgangspunten blijven om die reden behouden en zijn alleen tekstueel herschreven. De ontwikkelstrategie verwoordt de nadruk op veiligheid, leefbaarheid en authenticiteit ook in de herziene uitgangspunten voor de toekomst.

Aanvullend benadrukken de gemeente en stichting in hun missie verdere 'toeristificatie' tegen te willen gaan. Een deel van de weerstand tegen de ontwikkelstrategie kwam voort uit de constatering dat de voorgestelde maatregelen niet in verhouding staan tot de problematiek. Ook constateerde de heer Remkes dat de het algemeen belang in het gedrang is gekomen. Dit willen de gemeente en stichting voorkomen en aanpakken. Lees de aangescherpte visie, missie en uitgangspunten, naar aanleiding het advies van de heer Remkes, in paragraaf 1.1, 1.3 en 1.4.

2. *Het bijstellen van de ambitie om de toeristische aantrekkingskracht van de Zaanse Schans voor de Zaanstreek te vergroten naar een ambitie om de groei van toerisme te stoppen en het toevoegen van een definitie voor het gebied de Zaanse Schans;*

De gemeente en stichting laten met de ontwikkelstrategie de wens voor vergroting van de toeristische aantrekkingskracht van de Zaanse Schans en de versterking van de Zaanse Schans als knooppunt- en transferfunctie voor toerisme in de Zaanstreek los. Met het oog op de huidige toenemende bezoekersdrukte en de algemene belangen die daardoor in het gebied in het gedrang komen, herijkt de gemeente met deze ontwikkelstrategie de doelstellingen die zij voor het gebied de Zaanse Schans heeft. Met het toevoegen van een definitie voor de Zaanse Schans willen de gemeente en stichting expliciet maken hoe zij naar dit gebied kijken. De gemeente ziet dit ook als een publieke taak. Dit is nu benoemd onder 'definitie gebied de Zaanse Schans' en in de toelichting op de vier hoofduitgangspunten. Lees voor de bijgestelde ambitie paragraaf 1.1.

Deze bijstelling van de ambitie is ook zichtbaar doordat het uitgangspunt 'Na de Zaanse Schans is er voor de bezoekers nog veel meer te ontdekken in de Zaanstreek' is verwijderd. Hoe de gemeente het toerisme in de Zaanstreek wil ontwikkelen is geen onderdeel meer van de ontwikkelstrategie. De ontwikkelstrategie richt zich op de Zaanse Schans en haar directe omgeving en bevat geen globale maatregelen voor de Zaanstreek.

- 3. Het aanscherpen van de status van de ontwikkelstrategie als toelichting op wat de strategie wel en niet omvat en hoe de ontwikkelstrategie wordt gebruikt in de toekomst;*

Bij behandeling van de ontwikkelstrategie rezen vragen op over de afbakening, status en het vervolgproces voor de ontwikkelstrategie. Wat omvat vaststelling van de ontwikkelstrategie wel en niet? Om deze reden is de colofon op de voorpagina uitgebreid, de afbakening van het gebied aangescherpt en de status van de ontwikkelstrategie in relatie tot andere beleidsdocumenten en planologische kaders aangevuld. Ook is de organisatie voor uitvoering van de ontwikkelstrategie verder uitgewerkt. Het colofon benadrukt dat de strategie een integrale visie voor het gebied en direct te nemen maatregelen bevat. Na vaststelling van de ontwikkelstrategie worden deze maatregelen in de aankomende jaren op haalbaarheid onderzocht conform de daarbij passende procedures, regels en eisen. Lees hiervoor het colofon op de voorpagina, paragraaf 1.1 en 3.3.

- 4. Het aanpassen van de werkwijze naar meer gefaseerd werken met periodieke evaluaties in plaats van het toewerken naar een eindmodel voor 2030.*

In lijn met het advies van de heer Remkes gaan de gemeente en stichting meer gefaseerd werken aan een toekomstbestendige Zaanse Schans in plaats van toewerken naar één eindmodel. Vanaf het najaar van 2020 gaan de gemeente en stichting periodiek de gemaakte afspraken en behaalde resultaten evalueren. Dit geeft een kans om tussentijds bij te sturen op basis van de inzichten uit de evaluaties. Lees paragraaf 1.5 voor het herschreven slotwoord dat deze werkwijze toelicht.

- 5. Het toevoegen van een druktebeheersingsplan, onderzoek en het voornemen om afspraken te maken over een te volgen marketingstrategie als maatregelen voor korte termijn;*

De gemeente en stichting gaan maatregelen nemen om de bezoekersdrukte te beheersen. Deze maatregelen zijn als nieuwe acties in de ontwikkelstrategie benoemd. Een van de belangrijkste nieuwe acties is het opstellen van een druktebeheersingsplan. Primair doel is dat de gemeente en stichting met overige partners de bezoekersdrukte gaan beheersen middels dit plan. Ook wil de gemeente met dit plan helderheid geven aan bewoners wat zij wel en niet kunnen verwachten op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Ook benoemt de ontwikkelstrategie nu meer expliciet dat de gemeente als onderdeel van het druktebeheersingsplan onderzoek zal laten doen naar de impact van de bezoekersdrukte op de leefbaarheid van het gebied voor bewoners. Daarnaast is een nieuwe actie opgenomen dat Stichting de Zaanse Schans met de stakeholders die marketingactiviteiten uitvoeren op de Zaanse Schans, waaronder de ondernemers, afspraken gaan maken over de te volgen marketingstrategie. Deze actie komt voort uit het advies van de heer Remkes. Wens is dat deze afspraken de groei van bezoekers op de Zaanse Schans zal afremmen. Lees deze nieuwe maatregelen in paragraaf 2.2.

- 6. Het aanvullen van de maatregelen voor behoud van het authentiek karakter en de monumenten op de Zaanse Schans;*

De gemeente en de stichting willen nog steeds middels beleid, regelgeving en toezicht het behoud van het authentieke karakter van de Zaanse Schans verbeteren. Een mogelijkheid is dat de gemeente de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) aanpast als de problematiek daar om vraagt. Ter verduidelijking: de gemeente wil niet alle ambulante handel weren, maar alleen de handel die als ongewenst wordt beschouwd. Dit moet in verhouding staan tot ander beleid, zoals voor ondernemerschap.

Daarnaast zijn een aantal acties toegevoegd op basis van het advies van de heer Remkes. Dit betreft bijvoorbeeld het maken van extra afspraken voor monumentale handhaving. Aanvullend zal de stichting het huidige brancheringsbeleid voor economische activiteiten op de Zaanse Schans actualiseren. Daarnaast wordt niet meer benoemd dat het bestemmingsplan wordt gewijzigd. Dit heeft te maken met een aanstaande wetswijziging. Met de ingang van de Omgevingswet maakt het bestemmingsplan plaats voor het omgevingsplan. Lees voor deze maatregelen paragraaf 2.1.

- 7. Het voorlopig uitstellen van de ambitie om de beleving en functionaliteit van elkaar te scheiden en daarmee het beperken van ruimtelijke, infrastructurele aanpassingen zoals het entreegebied, de brug over de Leeghwaterweg en uitbreiding van een aantal paden;*

Het Schansend wordt vooralsnog niet vrijgemaakt door het uitblijven van een permanente parkeeroplossing. Dit betekent onder meer dat het nog niet mogelijk is om de ambitie, om beleving en functionaliteit van elkaar te scheiden, uit te voeren. Doel hiervan was onveilige verkeerssituaties verminderen en de bezoekerservaring optimaliseren. In de ontwikkelstrategie staan andere maatregelen benoemd om desalniettemin de verkeersveiligheid in het gebied te verbeteren, bijvoorbeeld rondom een mogelijk nieuw te realiseren parkeervoorziening achter het Zaanse Museum. Het plan voor het nieuwe fietspad is behouden in de ontwikkelstrategie, net als de maatregel om een integraal verkeersontwerp te maken voor het verbeteren van de bereikbaarheid op en rondom de Zaanse Schans en van de verkeersveiligheid van alle vervoersstromen. Lees voor deze maatregelen paragraaf 2.3, 2.5 en 2.10.

Aangezien een vrij Schansend voorlopig uitblijft zijn ook de ruimtelijke uitgangspunten voor ontwikkeling van het entreegebied Schansend uit de ontwikkelstrategie verwijderd. De gemeente en stichting voeren de wensen rondom de nieuwe entree bij het Schansend op korte termijn niet uit. Zowel voorstellen voor het nieuwe entreegebouw, als de ambitie om twee ontvangstplekken te maken (een kleinere bij de Kalverringdijk en een ontvangstcentrum op de huidige parkeerplaats op Schansend) zijn uit de ontwikkelstrategie verwijderd. Dit geldt ook voor de brug die een verbinding moest vormen tussen een parkeergarage aan de zuidkant van de Leeghwaterweg en de Zaanse Schans. Zolang een voldoende gedragen oplossing voor de parkeervoorzieningen uitblijft en Schansend niet vrijkomt, blijft grootschalige ontwikkeling van deze entreegebieden uit. Ondanks het uitblijven van ontwikkeling van de entreegebieden, zal Stichting de Zaanse Schans continu bezig blijven met het verbeteren van een aantal basisvoorzieningen zoals toiletten, prullenbakken en goede routing. Lees hiervoor paragraaf 1.4 (uitgangspunt D) en paragraaf 2.4.

Het uitblijven van deze ruimtelijke aanpassingen betekent ook dat de uitbreiding van de padenstructuur wordt ingeperkt. Doordat het Schansend niet vrijkomt is het niet mogelijk om het Kraaienpad en het Zonnewijzerspad te verlengen. De ontwikkelstrategie bevat nog wel de verkenning of aanleg van een pad achterom de Catharinahoeve mogelijk is voor ontlasting van het Zeilenmakerspad naar de Kalverringdijk. Lees hiervoor paragraaf 2.6.

- 8. Het herzien van de maatregelen om de parkeerdruk te verminderen door een tijdelijke parkeervoorziening te realiseren achter het Zaanse Museum en de parkeerdruk in de omgeving te verminderen door vergunningparkeren te onderzoeken.*

De ambitie voor een parkeervoorziening aan de zuidkant van de Leeghwaterweg is aangepast naar alleen een tijdelijke parkeervoorziening voor voorlopig 5 jaar aan de noordkant. Stichting de Zaanse Schans zal na vaststelling van de ontwikkelstrategie de haalbaarheid van een tijdelijke parkeervoorziening achter het Zaanse Museum gaan verkennen. Passend bij de realisatie van een tijdelijke parkeergarage op deze locatie zal de gemeente afspraken maken met het St. Michaël College om de veiligheid rondom de school te waarborgen.

Een definitieve keuze voor een parkeervoorziening voor de lange termijn blijft vooralsnog uit. De stichting en gemeente gaan over een aantal jaar een plan maken voor een parkeeroplossing voor de lange termijn. Dit maakt het mogelijk om tussentijds de parkeervraag en de noodzaak voor de capaciteit van een parkeervoorziening te monitoren. Mogelijke oplossingsrichtingen voor de lange termijn zijn als opties benoemd in de ontwikkelstrategie. Welke oplossingsrichting haalbaar en wenselijk is, moet blijken uit de periodieke evaluaties en onderzoeken in de toekomst. Lees deze aangepaste ambitie en maatregel in paragraaf 1.4 (uitgangspunt C) en 2.3.

9. Het benadrukken van de noodzaak om toevoegingen aan de Zaanse Schans voor verbreding van het cultureel erfgoed aanbod ook te beschouwen in relatie tot de aanzuigende werking die het kan hebben op de bezoekersaantallen en de impact daarvan;

De gemeente en stichting behouden de ambitie om het cultureel erfgoed aanbod op de Zaanse Schans te verbreden en de kwaliteit van het aanbod verbeteren. Dit past ook bij de ambitie van de gemeente en stichting om de Zaanse Schans aantrekkelijker te maken voor de 'cultuurtoerist'. Tegelijkertijd adviseert de heer Remkes om te onderzoeken welke uitbreiding mogelijk is. De gemeente en de stichting nemen dit advies over. In de ontwikkelstrategie is nu benoemd dat uitbreidingen geen negatieve impact mogen hebben op het authentieke karakter en niet een te sterke aanzuigende werking mogen hebben op de bezoekersaantallen of buitensporige investeringen vergen. Dit heeft overigens niet alleen betrekking op het verbreden van het cultureel erfgoed, maar ook op andere uitbreidingen op de Zaanse Schans.

Daarnaast zal Stichting de Zaanse Schans samen met het Zaans Museum en Vereniging de Zaanse Molen als erfgoedpartijen een gezamenlijke verhaallijn voor de Zaanse Schans ontwikkelen. De gemeente zal met het nieuwe omgevingsplan waar nodig en mogelijk een juridische basis bieden om de verhaallijn vorm te kunnen geven. Ook is naar aanleiding van het advies van de heer Remkes in de uitgangspunten duidelijker benoemd dat het Zaans Museum de ambitie heeft om het museum verder in te richten als museum voor de bezoeker van het gebied, dat er een onderzoek loopt naar de mogelijkheden van het Zaans Museum en dat de gemeente hier nog geen uitspraak over heeft gedaan.

Lees over deze ambitie en maatregelen in paragraaf 1.4 (uitgangspunten E en F) en 2.9.

10. Het bundelen van maatregelen om duidelijker aan te geven hoe de ontwikkeling van de Zaanse Schans bijdraagt aan een duurzame toekomst;

Voorheen bevatten de ontwikkelstrategie meerdere uitgangspunten die gericht waren op het stimuleren van duurzaamheid. Deze stonden verspreid in de ontwikkelstrategie benoemd. Deze passages zijn nu samengevoegd onder het uitgangspunt 'De Zaanse Schans ontwikkelt zich voor een duurzame toekomst'. De maatregelen voor het bevorderen van duurzame mobiliteit richting de Zaanse Schans en voor het stimuleren van duurzaamheid van woningen, gebouwen en in het gebied blijven behouden. Deze maatregelen zijn wel concreter beschreven. Het verbeteren van de aanlooproutes is ook nog onderdeel van de ontwikkelstrategie. Hierbij is gespecificeerd dat de gemeente deze acties onderneemt. Dat past bij de geambieerde herontwikkeling van het station. Met het verbeteren van de aanlooproutes wil de gemeente ook andere vervoersmodaliteiten dan bus en auto stimuleren, zonder dat dit leidt tot een toename van het aantal bezoekers. Lees voor een toelichting op de maatregelen voor duurzaamheid paragraaf 1.4 (uitgangspunt G), 2.7, 2.8 en 2.11.

11. Het veranderen van de ambitie om een verdienmodel te ontwikkelen in een voornemen om duurzaam exploitatiescenario's te ontwikkelen na vaststelling van de ontwikkelstrategie;

Voorheen was het uitgangspunt om een 'toekomstbestendig model' voor de Zaanse Schans te ontwikkelen. Dit uitgangspunt was gericht op ontwikkeling van een financieel model, ook wel bekend als het verdienmodel. De gemeente en stichting laten de ambitie voor een verdienmodel los. Het maken van een verdienmodel wordt ook niet meer als maatregel benoemd in de ontwikkelstrategie. Dit is op advies van de heer Remkes komen te vervallen.

De gemeente en stichting willen met de aangepaste ontwikkelstrategie meer inzicht geven in de benodigde investeringen en hoe de gemeente en stichting deze opgave willen aanpakken. Daarvoor is een nieuwe paragraaf 'financiering' in de ontwikkelstrategie opgenomen. Deze paragraaf is enerzijds gericht op de wijze waarop de voorgestelde maatregelen kunnen worden gefinancierd en anderzijds op de wens om duurzame exploitatiescenario's voor de lange termijn te ontwikkelen

samen met de stakeholders op de Zaanse Schans. De ontwikkeling van deze scenario's volgt na vaststelling van de ontwikkelstrategie, bij volledige helderheid over de opgaven en met inzicht in de investeringen.

Daarnaast is benoemd dat de organisatie die verantwoordelijk is voor uitvoering van een actie, ook verantwoordelijk is voor financiering van deze actie. Lees voor toelichting op de financiering paragraaf 3.2.

12. Het herschrijven van het plan voor uitvoering van de ontwikkelstrategie door het expliciet maken van de verantwoordelijkheden en het prioriteren en faseren van uitvoering van de maatregelen.

In de ontwikkelstrategie zijn een aantal nieuwe paragrafen opgenomen om meer inzicht te geven in de opgave op de Zaanse Schans. De ontwikkelstrategie specificeert nu ook welke doelstellingen en maatregelen prioriteit hebben. De prioritering is zichtbaar door de voorgestelde fasering met opdeling in de fasen 1 (2019-2020), 2 (2020 - 2022) en 3 (na 2022). Ook wordt in deel 2 bij alle voorgestelde acties benoemd wie verantwoordelijk is voor de uitvoering ervan. Dat neemt niet weg dat uitvoering van de acties wordt afgestemd met de belanghebbenden als dat nodig is. In de ontwikkelstrategie is een samenvattend overzicht opgenomen waarin de voorgestelde acties, de verantwoordelijke actiehouders en een fasering is opgenomen. In de fasering is nog niet opgenomen wanneer de duurzame exploitatiescenario's worden ontwikkeld. Lees paragraaf 3.3 voor dit overzicht.

Wijzigingen in de structuur

De structuur van de ontwikkelstrategie is aangepast om ook de leesbaarheid van het document te verbeteren. De voornaamste wijzigingen zijn:

- Het toevoegen van een leeswijzer waarin wordt benoemd dat deel 1 de problematiek en ambitie beschrijft, deel 2 de voorgestelde maatregelen en deel 3 de organisatie en investeringen voor uitvoering van de ontwikkelstrategie. Passend bij deze indeling is ook veel informatie uit deel 1 (bijvoorbeeld over maatregelen die de gemeente en stichting willen nemen) verplaatst naar deel 2;
- Het samenvoegen van dubbele informatie en verwijderen van irrelevante informatie om interpretatieverschillen zoveel mogelijk te voorkomen. Dit is bijvoorbeeld gedaan door het samenvoegen van twee uitgangspunten waarin het vertellen van het gezamenlijk verhaal (nu uitgangspunt F) en waarin duurzaamheid (nu uitgangspunt G) centraal stond.
- Het verplaatsen van de toelichting op de bestaande wetgeving, regels en kaders zoals het beeldkwaliteitsplan, bestemmingsplan, stedenbouwkundige visie en dergelijke naar deel 1 om aan het begin van het document de status van de ontwikkelstrategie te beschrijven.
- Het toevoegen van tussenkoppen in de tekst om zichtbaar te maken wat waar wordt beschreven in de tekst;
- Het toevoegen van een inleiding voor elk deel van de ontwikkelstrategie;

In lijn met het advies van de heer Remkes is in de Ontwikkelstrategie nu opgenomen dat het bestuur van Stichting de Zaanse Schans onafhankelijk moet zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor de strategische beleidsbepaling; de stichting is vooral uitvoerend en organiseert het overleg met de stakeholders, waaronder de gemeente.

Tekstuele wijzigingen

De tekst in de ontwikkelstrategie is onder meer redactioneel gewijzigd door de wij-schrijfstijl te herschrijven in een meer actieve schrijfstijl die duidelijk maakt welke organisatie wat gaat doen. Ook zijn langdradige teksten die geen relevante informatie toevoegden ingekort. Dubbele informatie is verplaatst of verwijderd.